

جنگ سرد یا مقابله سایبری؛ کدام به صرفه است؟

کری خوانی چینی؛

ما از جنگ تجاری واهمه نداریم

سجاد موسوی راضی

رهبران دولت چین یک پیام مشخص برای سرمایه‌گذاران آمریکایی دارند و آن اینکه چین از جنگ تجاری با آمریکا ترس و واهمه‌ای ندارد. این نکته را طرف‌های چینی در دیدار با هیئتی از سرمایه‌گذاران آمریکایی اعلام کردند. ژانگ کینگلی، یکی از اعضای ارشد کمیته اقتصادی چین که با هدف اتحاد با سایر ملل ایجاد شده است، روز دوشنبه (۳۰ مهر ۱۳۹۷) به یک گروه کوچک از سرمایه‌گذاران، منتقدان و مدیران روابط عمومی آمریکایی اعلام کرد که چین مرعوب جنگ تجاری که توسط دولت ترامپ راه افتاده است نمی‌شود.

یکی از حاضران در این دیدار که نخواست نامش فاش شود، اظهار کرد که کینگلی خطاب به سرمایه‌گذاران آمریکایی گفته است: چین هیچگاه خواستار جنگ تجاری با هیچکس نبوده است و در این میان آمریکا که مدت‌های طولانی شریک راهبردی چین بوده است، جایگاه خود را دارد. اما در عین حال از جنگ تجاری هراسی به دل راه نمی‌دهیم.

وی همچنین عنوان کرد که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، حتی با اینکه در گفتگوهای تجاری اخیر میان دو کشور پیشرفت‌هایی حاصل شده است، باز هم برنامه اعمال تعرفه‌های جدید گمرکی خود بر کالاهای ساخت چین را پیش می‌برد.

کینگلی گفت: طرف آمریکایی توافق نظری که در چندین جلسه مشاوره حاصل شده، را ندیده گرفته است و بر انجام جنگ تجاری پافشاری می‌کند و به این موضوع، گزینه دیگری جز اتخاذ اقدام‌های متقابل ندارد.

این اظهارات آقای کینگلی، گفته‌های پیشین مقام‌های چین که در ارتباط با مناقشه تجاری پکن و واشنگتن بیان شده بود، را تأیید می‌کند. اما حاضران در جلسه روز دوشنبه در نهایت به این باور رسیدند که پایان قابل مشاهده‌ای برای مناقشه تجاری میان دو کشور وجود ندارد و اینکه چینی‌ها نیز روندی خصمانه‌تر در پیش می‌گیرند.

دان ابره‌سار، یکی از ۲۵ آمریکایی حاضر در نشست روز دوشنبه، اظهار کرد: بیانات مقام‌های رسمی چین مبنی بر اینکه خواهان جنگ تجاری نیستند، اما از بروز جنگ نیز هراسی ندارند، نشان‌دهنده مقاومت خصمانه در برابر خودنمایی‌هایی خصمانه‌تر و بی‌برده آمریکاست.

ژانگ کینگلی عضو کمیته کنفرانس مشاوره سیاسی خلق چین (CPPCC) است که یک نهاد قانون‌گذار با هدف ایجاد و حفظ اتحاد با سایر کشورها، از جمله آمریکا، محسوب می‌شود. در دیدار روز دوشنبه این هفته، ژانگ کینگلی با ۲۵ تن از اعضای اتاق بازرگانی آمریکا در هنگ کنگ، گفتگو کرد.

اتاق بازرگانی آمریکا در هنگ کنگ از نظر سازمانی خواهرخوانده اتاق بازرگانی آمریکادر چین است که در واقع سازمانی غیرانتفاعی به نمایندگی از شرکت‌ها و افرادی است که قصد سرمایه‌گذاری در منطقه را دارند. اعضای اتاق بازرگانی آمریکا در چین نزدیک به سه هزار و ۳۰۰ شخصیت حقیقی و ۹۰۰ شرکت آمریکایی هستند. اتاق بازرگانی آمریکا در چین، به طور مستقیم با اتاق بازرگانی آمریکا، یکی از بزرگ‌ترین نهادهای لابی‌گر در جهان و یکی از مخالفان وضع تعرفه‌های گمرکی، در ارتباط است. در همین حال، سخنگوی اتاق بازرگانی آمریکا اعلام کرده است که دیدار اعضای اتاق بازرگانی آمریکا در هنگ کنگ با برنامه‌ریزی این اتاق انجام شده است و بنابراین از اظهار نظر در این ارتباط خودداری کرد. کاخ سفید نیز در بیانه‌ای که برای شبکه خبری CNBC ارسال کرد، اعلام کرده است که آمریکابه دنبال جنگ تجاری با چین نیست.

لیندسی والترز، معاون دبیر رسانه‌ای کاخ سفید، گفت: هدف از اقدام‌های تجاری آمریکاصدمه زدن به اقتصاد چین و با آغاز جنگ تجاری نیست، بلکه مجبور کردن چین به انجام رقابت عادلانه و توقف رویه‌های تجاری ناعادلانه ایست که سال‌ها به کارگران آمریکایی صدمه زده است.

سید محمد میرزا محمدزاده

آمریکا، روسیه را به نقض پیمان منع موشک‌های میان‌برد موسوم به INF متهم می‌کند و قصد خروج از آن دارد؛ از طرفی چین را برای نبودن در چنین پیمانی بهانه می‌کند و از طرف دیگر برای اروپایی‌ها این سوال پیش آمده که مگر موشک‌های میان برد، تهدیدی برای آمریکا است؟ اقدامات اخیر ترامپ بسیار مبهم است؛ تهدیدات سایبری چین و روسیه برای آمریکاسنگین‌تر به نظر می‌رسد؛ اما ترامپ ترجیح می‌دهد به مسئله موشکی جنگ بزند. روسیه از طرفی منتظر خروج از چنین پیمانی برای تقویت بنیه موشکی خود است و چین نیز تمایلی به پیوستن به آن ندارد. اروپا از آن طرف این اقدامات را بهانه‌های ترامپ به منظور نابودی معاهدات و توافقات بین‌المللی از جمله ناتو می‌داند. با وجود ترامپ دیگر آمیدی به هیچ توافقی بین‌المللی نیست. آیا جنگ سردی دیگر پیش‌رو داریم؟

نیویورک تایمز در بررسی‌های اخیر ترامپ در مورد معاهدات هسته‌ای و سایبری نوشت: در چند روز گذشته نشانه‌هایی آشکار شده که به تعبیر اروپا و ایالات متحده دوره جدیدی از جنگ سرد تلقی می‌شود. تهدید سلاح‌های هسته‌ای همچون جنگ سرد قبلی است، اما اینبار چین به عنوان ابرقدرتی جدید و کشوری ثروتمند و ملی‌گرای در حال توسعه پا به میدان گذاشته است.

با توجه به صحبت‌های ترامپ مبنی بر تصمیم وی برای ترک قرارداد ۳۱ ساله کنترل سلاح با روسیه، این نشانه‌ها واضح و مبهره هستند؛ اگر چه که وی اشاره کرد آساده ایجاد یک معاهده کنترل سلاح جدید با مسکو و پکن است. از طرفی اتهامات تأیید شده علیه روسیه مبنی بر دخالت‌این کشور در انتخابات آمریکا از سوی دیوان عالی آمریکا، مهر تأییدی بر نشانه‌های آغاز جنگ سرد است.

روسیه تن به فشار نمی‌دهد

ترامپ می‌داند تلاش‌های پیشین آمریکا برای اداره کردن ولادیمیر پوتین به منظور تغییر رفتار در حوزه‌های هسته‌ای و منازعات سایبری با شکست مواجه شدند. در دوران ریاست جمهوری او، با اقدامات برای فشار بر روسیه با اتهام تخطی از معاهده موشک‌های

هسته‌ای میان‌برد در سال ۲۰۱۴، موجب نشد که مسکو سیاست ساخت تسلیحاتش را تغییر دهد. حتی معرفی پوتین به عنوان مرد پشت پرده حمله به کمیته ملی دموکرات‌ها در سال ۲۰۱۶ و استفاده گسترده از شبکه‌های اجتماعی برای افزایش فشار بر سیاست‌های آمریکا هم بی‌تأثیر بود. هیچ نشانه‌ای مبنی بر عقب‌نشینی روسیه به دلیل اتهام آژانس تحقیقات اینترنت روسیه و سرویس اطلاعاتی ارتش پوتین در مسائل سایبری نیز در دست نیست. اما در هر دو مورد منازعات هسته‌ای و سایبری، رد پای چین در پشت پرده دیده می‌شود، یک نیروی قوی که در اولین جنگ سرد حضوری نداشت و کارش را از زمانی آغاز کرد که مانو دستور تشکیل جمهوری خلق چین را صادر کرد و از آنجا که احتمالاً چین، دلیل ترامپ برای تصمیم به خروج از معاهده موشکی با روسیه است، موجب عصبانیت اروپایی‌ها شده است که همین حالا هم به ترمپی که در سیاست‌های تجاری و خارجی می‌گوید «اول آمریکا» اعتماد ندارد.

در واقع در مورد چین حق با ترامپ است که ادعا می‌کند توافق امضا شده در سال ۱۹۸۷ از سوی رونالد ریگان و میخائیل گورباچف، دست چین را برای ساخت موشک‌های هسته‌ای و معمولی با همه برده‌ها باز گذاشته است؛ (چین هیچوقت در مذاکرات نقشی نداشته است و هیچ معاهده هسته‌ای را امضا نکرده است.) ولی ترامپ مسئله دیگری را دنبال می‌کند، احتمالاً ترامپ در تلاش برای منحرف کردن افکار از موضوع دخالت روسیه در انتخابات سال ۲۰۱۶ آمریکا برای به قدرت رسیدن وی، پای چین را در این مداخله وسط کشید؛ البته به جای آنکه از حملات سایبری پنهان چین برای این منظور استفاده کند، ترامپ و مایک پنس، معاون رئیس‌جمهور، این کشور را نیز به مداخله در انتخابات متهم کردند.

تقابل سایبری یا موشکی؟

دولت ترامپ هر دو کشور چین و روسیه را به عنوان قدرت‌های مداخله‌گر و رقبای استراتژیک ایالات متحده می‌شناسد؛ اما وقتی صحبت از تقابل توسعه هسته‌ای و خلافت ربه فزونی آنها در استفاده از منازعات سایبری برای غلبه بر دشمنانشان به میان می‌آید، استراتژی بلند مدت ترامپ به یک

راز تبدیل می‌شود. این در حالی است که او از ابتدا مصمم بود که در هر رویارویی نظامی، محکم و سخت پاسخ دهد.

در حوزه امنیت سایبری ترامپ ناگهان موضع خود را از رد فعالیت‌های سایبری روسیه به دادن آزادی اقدام تام به فرماندهی جدیدی سایبر ایالات متحده برای اجرای حملات پیشگیرانه بدون دستور ریاست جمهوری تغییر داد. این اقدام ترامپ بدون دلیلی شفاف، منجر به افزایش نگرانی نسبت به آسیب پذیر بودن شبکه‌های گسترده ایالات متحده می‌شود. ادعای ترامپ مبنی بر آمادگی او برای بازگرداندن جنگ تسلیحاتی جهان به دوران دهه ۱۹۵۰ در صورت لزوم، چه واقعیت باشد یا یک حربه مذاکره‌ای، می‌تواند دلیل دیگری برای ایجاد شکاف بین واشنگتن و متحدان اروپایی‌اش باشد، درست همانند شکافی که پوتین تلاش کرد در ناتو ایجاد کند.

ترامپ دیگر دوست اروپا نیست

اروپایی‌ها نقض معاهده INF را از سوی روسیه رد نمی‌کنند؛ ولی این معاهده زمانی به مذاکره گذاشته شد که به گفته کوین رایان، کارشناس تسلیحات روسیه در مرکز بلفر در دانشگاه هاروارد، دو طرف به طور مساوی سبزه‌جو و جنگ طلب بودند. زمانی که صدها هزار نفر در اروپا علیه استفاده آمریکا از موشک‌های میان‌برد پرشینگ ۲، در خاک کشورشان به عنوان تقابلی با موشک‌های SS-۲۰ شوروی ایستادگی می‌کردند، توافق INF به میان آمد. آن موقع منافع آمریکا در میان بود و حالا نه؛ و حالا ترامپ می‌خواهد از آن بیرون بیاید.

بیشتر رهبران اروپا، به ویژه آلمانی‌ها، بر این باورند که دیگر نظام‌های منع تسلیحاتی موجب

اروپایی‌ها هیچ‌جا همچون حوزه جنگ سایبری تلاش نمی‌کنند. در این حوزه آنها پول بیشتر برای ایجاد دفاع جامع می‌کنند، اما در ناتو هیچ توانایی تهاجمی و هیچ توافقی برای تقابل با تهدیدات روسیه قابل دسترس نیست.

بازدارندگی روسیه از جمله در زمینه موشک‌های هوایی و زمینی می‌شود ولی از نظر اروپایی‌ها، تصمیم ترامپ برای ترک یکی از معهود معاهدات باقی‌مانده در زمینه کنترل سلاح‌های هسته‌ای در واقع نمایش ترامپ برای اجرای ایده «اول آمریکا» با هزینه خروج از معاهدات بلندمدت همچون ناتو است و در واقع ادامه توالی خروج از توافقاتی همچون خروج از توافق تغییر اقلیم پاریس و توافق هسته‌ای ایران است.

از این منظر اروپایی‌ها منع‌تعی در خروج آمریکا از توافق ندارند. کارل بیل، نخست‌وزیر اسبق سوئد، این اقدام راهبردی‌ای به روسیه دانست که به افزایش تهدیدات هسته‌ای علیه اروپا می‌انجامد و گفت: به دلیل ورود آمریکا به یک رقابت تسلیحاتی، روسیه به سرعت تعداد زیادی موشک در اختیار می‌گیرد.

هایکو ماس، وزیر امور خارجه آلمان، از این تصمیم اباز تأسف کرد و گفت: این اقدام سوالات سختی برای ما و اروپا ایجاد کرده است؛ چرا که این اروپایی‌ها هستند که در معرض موشک‌های روسیه قرار می‌گیرند، نه ایالات متحده. گورباچف نیز اقدام ترامپ را تقبیح کرد و گفت: آیا آنها در واشنگتن نمی‌فهمند که این اقدام چه تبعاتی می‌تواند داشته باشد؟ از طرفی اروپایی‌ها استراتژی

ترامپ را به نوعی تشویق رهبر روسیه می‌دانند. این تشویق زمانی آشکار شد که ترامپ در هلسینکی در دیدار با پوتین، او را محترم جلوه داد و اجازه داد که فشارها از سمت اطرافیان بر پوتین باشد و مستقیم او را انتقاد نکند. زمانی که روسیه گروه ضربت خود را برای کشتن سرگی اسکریپال، جاسوس سابق روس به انگلیس فرستاد، در حالی که ۱ سال قبل، این جاسوس بین دو کشور مبادله شده بود، یا وقتی که روسیه تلاش کرد، در سیاست‌های اتحادیه اروپا دخالت کند و تنها در یک مورد برای جلوگیری از پیوستن مقدونیه به ناتو و اتحادیه اروپا اقدام کرد، اروپایی‌ها بهت زده شدند و آن را نتیجه حمایت ترامپ دانستند.

بهت زدگی اروپایی‌ها

اما واکنش اروپایی‌ها به این اقدامات نامنظم بوده است. در حالی که کشورهای عضو ناتو سربازان بیشتری را به کشورهای حوزه دریای بالتیک و لهستان می‌فرستند و برای رزمایش نظامی در آتلانتیک شمالی آماده می‌شوند، هیچ استراتژی اجماعی برای تنظیم خطوط قرمز برای واکنش علیه اقدامات روسیه در دست ندارند. اروپایی‌ها هیچ‌جا همچون حوزه جنگ سایبری تلاش نمی‌کنند. در این حوزه آنها پول بیشتری برای ایجاد دفاع جامع هزینه می‌کنند، اما در ناتو هیچ توانایی تهاجمی و هیچ توافقی برای تقابل با تهدیدات روسیه قابل دسترس نیست.

پوتین هم در جایگاه خود اقدامات محتاطانه‌ای را در پیش گرفته است. وی هر گونه استفاده از موشک‌های SSC-۸ که به ادعای اروپا نقض توافق است را رد می‌کند؛ و در مقابل خود ایالات متحده را متهم به تخطی از توافق، حتی خیلی قبل‌تر از انتخاب ترامپ، می‌کند و ادعا دارد که باتری‌های ضد موشکی که از سوی ایالات متحده در اروپا به کار گرفته شده، می‌تواند برای پرتاب موشک‌هایی مورد استفاده قرار گیرد که بر خلاف توافق انجام شده، بند برد موشکی ۴۸۰ تا ۵ هزار و ۵۰۰ کیلومتر را رد می‌کند.

اگر تقابل روسیه و آمریکا آشکار شود، عامل تشدید نگرانی اروپایی‌ها است؛ چرا که منطقه آنها به میدان جنگ ابر قدرت‌ها بدل می‌شود. ولفگانگ ایشینگر، سفیر اسبق آلمان در ایالات متحده، روز یکشنبه (۲۹ مهر) گفت: من به شدت نگرانم، واشنگتن اصرار دارد با آوردن چین، توافق را گسترش دهد. بعید میدانم همتایان اروپایی آمریکا، همچون آلمان، رنگ توافقی دیگری همچون INF را ببینند. ایشینگر در توییتش نوشت: توافق دهه ۸۰ میلادی: آن مسیر بسته شد.

البته به نظر می‌رسد ترامپ این احتمال را بعید نمی‌داند، وی روز شنبه (۲۸ مهر) بیان کرد: اگر آنها سر عقل بیایند و اگر دیگران سر عقل بیایند و بگویند که این سلاح‌های وحشتناک هسته‌ای را تولید نکنیم،

در دوران ریاست جمهوری او، با اقدامات برای فشار بر روسیه با اتهام تخطی از معاهده موشک‌های هسته‌ای میان‌برد در سال ۲۰۱۴، موجب نشد که مسکو سیاست ساخت تسلیحاتش را تغییر دهد.

من به شدت خوشحال می‌شوم. ولی از آنجا که یکی از این توافقی تخطی می‌کند، ما کسی نیستیم که به تنهایی به این توافق پیچسیم. اما معاهدات موشکی مثل معاهده تجاری نفتا نیست که ترامپ یک روز آن را مورد انتقاد قرار داد و بعد دوباره به مذاکره با کانادا و مکزیک برای اصلاح آن نشست.

پوتین انگیزه خاصی برای مذاکره دوباره برای یک توافق INF جدید ندارد؛ موشک‌های میان‌برد او برایش اهمیت بیشتری از توافق دارند. چینی‌ها نیز بهانه‌ای برای پیوستن به چنین مذاکره‌ای ندارند؛ بیشتر موشک‌های آنها، چه هسته‌ای و چه معمولی، در معرض ممنوعه چنین معاهده‌ای است. شاید آنها یکی از ابزارهای اولیه خود را در قبال دور نگه داشتن آمریکا در اقیانوس آرام تسلیم کنند؛ اما به تعبیر چینی‌ها، آمریکایی‌ها نیز موشک‌هایی با چنین بردی در دریا و آسمان دارند که چنین توافقی آن را منع نمی‌کند و از نظر چینی‌ها نمی‌توان از چنین توافقی تبعیت کرد.

ترامپ در کی از

من از هه سایبری دارد؟

استراتژی ترامپ در موضوع حملات سایبری، ابهامات بیشتری دارد. در حالی که دیوان عالی آمریکا تأیید کرده که روس‌ها در آژانس تحقیقات اینترنت برای حملات سایبری تلاش می‌کنند و افسران سازمان‌های اطلاعاتی روسیه و حتی یک حسابدار به همکاری با کمپین‌های موثر بر آمریکا با میلیون‌ها دلار پول محکوم شده‌اند، هیچ‌کس در این رابطه بازداشت نشده.

فرماندهی سایبری جدیدالتأسیس ایالات متحده تیمی برای مقابله با مداخلات انتخاباتی تشکیل داده است اما اطلاعات زیادی در مورد شیوه‌های تقابل خود بروز نداده است. ضمن آنکه جنگ علیه ضداطلاعات بسیار دشوار است. مقامات فرماندهی سایبری عنوان می‌کنند که برای آنها خاموش کردن سانسور فیلترهای ایران یا خرابکاری در برنامه موشکی کره شمالی، سخت‌تر از انجام جنگ‌های ضداطلاعاتی است.

در حالی که ترامپ به راحتی می‌تواند با ساخت موشک، با انبارهای موشکی چین و روسیه مقابله کند، اما تقابل با عملیات‌های نفوذی روسیه و چین، کار راحتی نیست.

در هر دو مورد منازعات هسته‌ای و سایبری، رد پای چین در پشت پرده دیده می‌شود. یک نیروی قوی که در اولین جنگ سرد حضوری نداشت و کارش را از زمانی آغاز کرد که مانو دستور تشکیل جمهوری خلق چین را صادر کرد